

คู่มือประชาชนรณรงค์เผยแพร่

การเลือกตั้ง ส.ส.

วันอาทิตย์ที่ 24 มีนาคม 2562

เวลา 08.00 น. - 17.00 น.

เลือกตั้ง ส.ส. ครั้งนี้ รับบัตรใบเดียว
กาเบอร์เดียว ได้ผลสามอย่าง

พิมพ์ครั้งที่ : 1

พิมพ์เมื่อ : กุมภาพันธ์ 2562

จำนวนที่พิมพ์ : 400,000 เล่ม

ที่ปรึกษา :

พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายเมธา ศีลาพันธ์

รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ผู้เรียบเรียง :

นายชัชวาล สุขหล้า

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมความเป็นพลเมือง

นางสาวสุธิดา โชคพระสมบัติ

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมความเป็นพลเมือง

ฝ่ายเลขานุการ และรูปเล่ม :

นายกิตติชัย เตชะกุลวณิชย์

น.ส.วีรยา มกรพงศ์

น.ส.นิธิกานต์ ภูสุวรรณ

นายธรรมบุญ สุนทรนิธิพงศ์

พนักงานการเลือกตั้งชำนาญการ

พนักงานการเลือกตั้งชำนาญการ

พนักงานการเลือกตั้งชำนาญการ

พนักงานการเลือกตั้งชำนาญการ

(เอกสารเผยแพร่ ห้ามซื้อขาย)

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ได้บัญญัติวิธีการและขั้นตอนการได้มาซึ่ง ส.ส. ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังนั้น การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและผู้มีสิทธิเลือกตั้งจึงมีความสำคัญยิ่ง

คู่มือประชาชนรณรงค์เผยแพร่การเลือกตั้ง ส.ส. เล่มนี้ มีเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับที่มา กระบวนการและขั้นตอนการเลือกตั้ง ส.ส. รวมทั้งการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งที่ควรรู้ เพื่อให้ประชาชนและผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ศึกษาเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งอันจะส่งผลให้การเลือกตั้งมีคุณภาพ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเนื้อหาสาระในคู่มือประชาชนเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและประชาชนตลอดจนผู้สนใจทั่วไปในการศึกษาหาความรู้ และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากได้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กุมภาพันธ์ 2562

สารบัญ

ความสำคัญของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	1
หน้าที่และอำนาจของ ส.ส.	2
จำนวนและที่มาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)	3
ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง	3
ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ	4
วิธีการเลือกตั้ง ส.ส. ระบบจัดสรรปันส่วนผสม	5
การประกาศผลการเลือกตั้ง	6
การประชุมรัฐสภาครั้งแรก	6
คุณสมบัติของผู้สมัครเป็น ส.ส.	7
คุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	8
หลักฐานที่ใช้แสดงตนในการลงคะแนนเลือกตั้ง	8
บุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง	8

การเตรียมความพร้อมก่อนไปเลือกตั้ง	9
การแจ้งเหตุไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส.	10
หากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจะถูกจำกัดสิทธิ	10
การลงคะแนนเลือกตั้ง ส.ส. ล่วงหน้า	11
การอำนวยความสะดวกแก่คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุในการลงคะแนนเลือกตั้ง	12
ขั้นตอนการลงคะแนนเลือกตั้ง	13-14
การกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง	15-16
การดำเนินการกรณีการเลือกตั้ง มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม	17-18
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง	19
คณะรัฐมนตรี	20
การเลือกนายกรัฐมนตรี	20
การเลือกนายกรัฐมนตรีตามบทเฉพาะกาล	21

ความสำคัญของการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

การเลือกตั้ง ส.ส. มีความสำคัญต่อคนไทยผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่ต้องไปทำหน้าที่ของตนในการเลือกบุคคลเป็นผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตนในการปกป้องผลประโยชน์ และดูแลทุกข์สุขของประชาชนรวมทั้งบริหารงบประมาณของประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ซึ่งต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

หน้าที่และอำนาจของ ส.ส.

- ◆ ออกกฎหมายเพื่อประโยชน์ของประเทศไทยและประชาชน
- ◆ ตรวจสอบและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน
- ◆ พิจารณาจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเพื่อพัฒนาประเทศ
- ◆ นำปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนเสนอต่อรัฐบาล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การเลือกตั้ง ส.ส.

การเลือกตั้งครั้งนี้

รับบัตรใบเดียว กาเบอร์เดียว ได้ผลสามอย่าง

- ◆ ได้ ส.ส.เขต
- ◆ นำคะแนนของผู้สมัครทุกคนทุกเขตของพรรคที่ส่ง ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อมาคำนวณหาจำนวน ส.ส. บัญชีรายชื่อของแต่ละพรรค
- ◆ พรรคที่ได้ ส.ส. ไม่น้อยกว่า 25 คน มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลซึ่งพรรคนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็น **นายกรัฐมนตรี**

เลือกตั้งเป็นหน้าที่ เลือกคนดีเข้าสภา

จำนวนและที่มาของ ส.ส.

ส.ส. 500 คน

ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
350 คน

ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ
150 คน

ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

1. มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 350 เขตๆ ละ 1 คน รวม 350 คน ใช้รูปแบบเขตเดียวเบอร์เดียว ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะลงคะแนนเลือกตั้งได้คนละ 1 คะแนน โดยจะเลือกผู้สมัครใดหรือไม่เลือกผู้ใดเลยก็ได้

2. ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเสียงที่ไม่เลือกผู้ใดของแต่ละเขต เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในเขตนั้น หากมีผู้สมัครได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากันหลายคนให้ใช้วิธีการจับสลาก

จากนั้น กกต. จะนำคะแนนของผู้สมัครทุกคนของทุกเขตของพรรคที่ส่ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อไปรวมกัน เพื่อคำนวณหาจำนวน ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคต่อไป

ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ

พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้วให้มีสิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้พรรคละ 1 บัญชี มีจำนวนไม่เกิน 150 คน โดยรายชื่อต้องไม่ซ้ำกับพรรคอื่นหรือซ้ำกับแบบแบ่งเขต

ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ มีจำนวน 150 คน มาจากบัญชีรายชื่อแต่ละพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อที่พึงจะได้รับ โดยให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

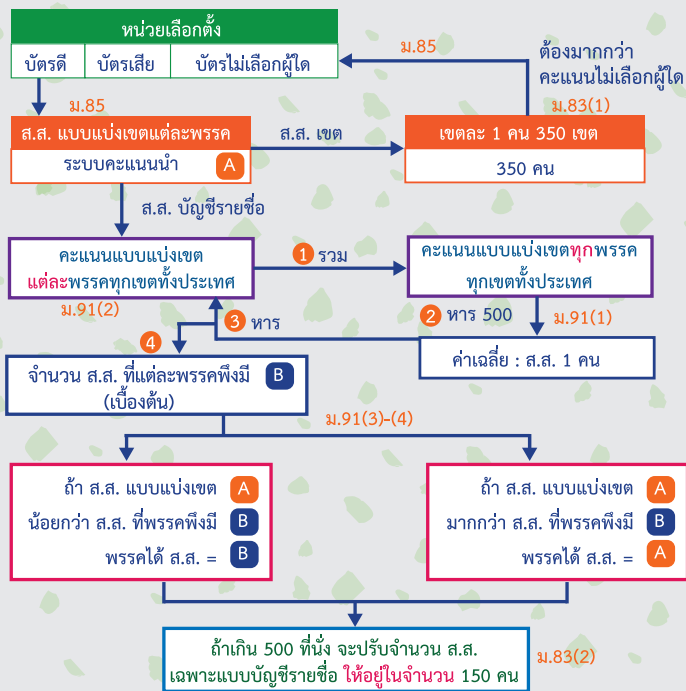
1. นำคะแนนของ ส.ส.แบบแบ่งเขตทุกคนของทุกเขตเลือกตั้ง และทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ **หาร** ด้วยจำนวน ส.ส. คือ 500
2. นำคะแนนเฉลี่ยตามข้อ 1. ไป **หาร** คะแนนของแต่ละพรรคที่ได้รับจากคะแนนของผู้สมัครแบบแบ่งเขต ผลลัพธ์ที่ได้คือ จำนวน ส.ส. ที่แต่ละพรรคพึงมี
3. นำจำนวน ส.ส. ที่แต่ละพรรคพึงมีตามข้อ 2. **ลบ** ด้วยจำนวน ส.ส. แบบแบ่งเขตของแต่ละพรรคที่ได้รับ ผลลัพธ์ที่ได้คือ จำนวน ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อของพรรคนั้น

ถ้าพรรคใดได้จำนวน ส.ส. แบบแบ่งเขต **เท่ากับหรือมากกว่า** ส.ส. ที่พรรคพึงมีตามข้อ 2. พรรคนั้นจะได้ ส.ส. ตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต โดยจะไม่ได้รับการจัดสรร ส.ส. แบบบัญชีรายชื่ออีก

ถ้าพรรคใดได้จำนวน ส.ส. แบบแบ่งเขต **น้อยกว่า** จำนวน ส.ส. ที่พรรคพึงมีตามข้อ 2. จะได้รับการจัดสรร ส.ส. จากบัญชีรายชื่อให้ครบตามจำนวนที่พึงมี

วิธีการเลือกตั้ง ส.ส. ระบบจัดสรรปันส่วนผสม

- คิดทุกคะแนนของผู้สมัคร ส.ส. ทุกคนทั้งที่ได้รับเลือกตั้งและไม่ได้รับเลือกตั้ง
- จัดสรรจำนวน ส.ส. ให้ทุกพรรคตามสัดส่วนคะแนนที่แต่ละพรรคได้รับ
- ใช้บัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตใบเดียว

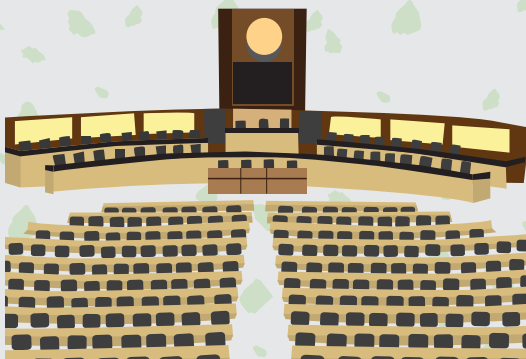

การประกาศผลการเลือกตั้ง

เมื่อ กกต. ได้ตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว มีเหตุอันควรเชื่อว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของเขตเลือกตั้งทั้งหมด กกต. ต้องประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งต้องไม่ช้ากว่า 60 วันนับแต่วันเลือกตั้ง

การประชุมรัฐสภาครั้งแรก

- ◆ ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภา (ส.ส. และ ส.ว.) เป็นครั้งแรกภายใน 15 วันนับตั้งแต่ประกาศผลการเลือกตั้ง

คุณสมบัติของผู้สมัครเป็น ส.ส.

- ◆ มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- ◆ มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง
- ◆ เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียว เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 90 วันนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่กรณียุบสภาให้ลดลงเหลือ 30 วัน

ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

- มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้ว เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 5 ปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง
- เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง
- เคยศึกษาในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 5 ปีการศึกษา
- เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 5 ปี

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

- ◆ มีสัญชาติไทย ถ้าแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
- ◆ มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีในวันเลือกตั้ง
- ◆ เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 90 วันนับถึงวันเลือกตั้ง

หลักฐานที่ใช้แสดงตนในการลงคะแนนเลือกตั้ง

- ◆ บัตรประจำตัวประชาชน (บัตรที่หมดอายุก็ใช้ได้)
- ◆ บัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ออกให้ที่มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชน เช่น
 - บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 - ใบขับขี่
 - หนังสือเดินทาง (พาสปอร์ต) ฯลฯ

บุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

1. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
2. อยู่ระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
3. ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
4. วิกลจริตหรือฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

การเตรียมความพร้อมก่อนไปเลือกตั้ง

1. เตรียมหลักฐานที่ใช้ในการลงคะแนน

จัดเตรียมบัตรประจำตัวประชาชน (บัตรหมุดอายุก็ได้) บัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ออกให้มีรูปถ่ายและมีเลขประจำตัวประชาชนไว้ให้พร้อม

2. ตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 25 วัน (ภายใน 26 ก.พ. 62)

ตรวจสอบรายชื่อได้ที่หน่วยเลือกตั้ง หรือที่ใกล้เคียงที่เลือกตั้ง

ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 20 วัน (ภายใน 3 มี.ค. 62)

ตรวจสอบรายชื่อจากเอกสารที่แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังเจ้าบ้าน

3. การเพิ่มชื่อ-ถอนชื่อ

ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10 วัน (ภายใน 13 มี.ค. 62)

หากพบว่าตนเองหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเจ้าบ้านเห็นว่ามีชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตน โดยไม่ได้อาศัยอยู่จริง ให้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น เพื่อขอเพิ่มชื่อ-ถอนชื่อ

